

Jeugd en Gezin

> Retouradres Postbus 16166 2500 BD Den Haag

Aan het College van burgemeester en wethouders

Directie Jeugd en Gezin

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 50 30
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
mr. G.C. Neggers
gregor.neggers
@jeugdengezin.nl
T 070 340 5158

Datum **16 SEP 2010**
Betreft Verwijsindex risicojongeren

Ons kenmerk
DJenG/SenS-3019412

Bijlagen
1

Geacht College,

Aanleiding

Vanuit de gemeenschappelijke overtuiging dat in onze samenleving meer aandacht nodig is voor onze jongeren, heeft de afgelopen jaren het jeugdbeleid een stevige impuls gekregen. Op basis van het beleidsprogramma "alle kansen voor alle kinderen" is de afgelopen kabinetsperiode gewerkt aan een infrastructuur die ervoor moet zorgen dat opvoedondersteuning wordt versterkt, preventie op een hoger niveau komt en, waar nodig, ingrijpen in probleemsituaties tijdig en doeltreffend verloopt. Een belangrijk instrument dat hieraan bijdraagt is de verwijsindex risicojongeren. Inmiddels is op 1 augustus de Wet verwijsindex risicojongeren (Staatsblad 2010, 89) in werking getreden. Gemeenten spelen een belangrijke rol bij de implementatie van de verwijsindex.

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Met deze brief wil ik u informeren over achtereenvolgens de werking van de verwijsindex, meldingsbevoegdheid, het kader voor het melden, lokale signaleringssystemen, en enkele instrumenten die behulpzaam kunnen zijn bij de implementatie van de verwijsindex. Deze brief sluit aan op mijn brief van 26 mei 2009 over de verwijsindex.

Wat is de verwijsindex risicojongeren?

Met de inwerkingtreding van de wet zijn de verplichting voor gemeenten het gebruik van de verwijsindex te faciliteren, de bevoegdheid van daartoe aangewezen professionals te melden aan de verwijsindex en de bescherming van de privacy van de betrokken jeugdigen wettelijk verankerd. De genoemde verplichting houdt in dat gemeenten, zo ook uw gemeente, de samenwerking tussen de ketenpartijen op lokaal niveau organiseren en het gebruik van de verwijsindex bevorderen. Gemeenten kiezen er doorgaans voor om via een lokaal signaleringssysteem aan te sluiten op de verwijsindex.

De verwijsindex is een landelijk elektronisch systeem dat verschillende professionals die dezelfde jeugdige hulp, zorg of bijsturing verlenen van elkaars betrokkenheid op de hoogte stelt. De verwijsindex faciliteert dus de samenwerking en draagt bij aan het werken volgens het uitgangspunt "één gezin, één plan".

Directie Jeugd en Gezin

Ons kenmerk
DJenG/SenS-3019412

De werking van de verwijfsindex is als volgt. Een professional die bepaalde risico's signaleert bij een jeugdige, meldt deze jeugdige aan de verwijfsindex. Als een andere professional diezelfde jeugdige meldt, zendt de verwijfsindex beide betrokken professionals een signaal. In dit signaal zijn de contactgegevens van de betrokken professionals opgenomen, zodat zij contact met elkaar kunnen opnemen en de hulpverlening aan de jeugdige kunnen afstemmen. Het signaal bevat overigens géén inhoudelijke informatie over de betrokken jeugdige.

Gelijktijdig met het signaal aan de betrokken professionals zendt de verwijfsindex een signaal aan de gemeentelijk regievoerder. Deze gaat na of de meldingsbevoegden die een signaal uit de verwijfsindex hebben ontvangen, met elkaar contact hebben opgenomen. De gemeentelijke regievoerder valt onder de verantwoordelijkheid van het College van burgemeester en wethouders.

Voor de gegevensuitwisseling na de totstandkoming van contact tussen verschillende meldingsbevoegden blijven zij gebonden aan de reeds voor hun geldende regimes, zoals beschreven in ondermeer de Wet bescherming persoonsgegevens en de Wet geneeskundige behandelingsovereenkomst.

Inmiddels zijn meer dan 400 gemeenten aangesloten op de verwijfsindex. Dit betekent dat in al meer dan 400 gemeenten afspraken zijn gemaakt over de samenwerking tussen professionals en dat het in deze gemeenten mogelijk is te melden aan de verwijfsindex. Meer dan 150.000 meldingen hebben ertoe geleid dat de verwijfsindex al meer dan 30.000 keer verschillende professionals met elkaar in contact heeft gebracht met betrekking tot een gemelde jeugdige. Ongeveer 33% van die gevallen overstijgen de gemeentegrenzen. Hieruit blijkt is de meerwaarde van de verwijfsindex.

Wie mogen er melden aan de verwijfsindex?

In de algemene maatregel van bestuur (amvb) met betrekking tot de verwijfsindex die ook op 1 augustus in werking is getreden (Staatsblad 2010, 302) worden de categorieën van meldingsbevoegde instanties en professionals aangewezen, met andere woorden de professionals die een melding mogen doen. Daarmee wordt het mogelijk gemaakt dat bijvoorbeeld medewerkers van Bureau jeugdzorg, huisartsen, decanen, en maatschappelijk werkers jeugdigen tot 23 jaar waarbij zij bepaalde risico's signaleren melden aan de verwijfsindex.

Wanneer mogen zij melden?

Indien noodzakelijk mogen meldingsbevoegde professionals de betrokken jeugdige melden zonder zijn toestemming en met doorbreking van hun beroepsgeheim. Met het verlenen van de bevoegdheid te melden aan de verwijfsindex stelt de wetgever vertrouwen in de professional om daadwerkelijk een melding te doen als hij daartoe de noodzaak aanwezig acht. De meldingsbevoegdheid brengt de verantwoordelijkheid met zich mee een zorgvuldige afweging te maken alvorens te beslissen een jeugdige al dan niet aan de verwijfsindex te melden. In deze afweging toetst de professional zijn redelijke vermoeden dat de betrokken jeugdige bepaalde risico's loopt aan het kader voor het melden en weegt hij het doen van een melding af tegen de inbreuk die op de privacy van de jeugdige wordt gedaan.

Het kader voor het melden is opgenomen in artikel 2j van de wet en bestaat uit een limitatieve opsomming van de risico's op basis waarvan een melding mag worden gedaan. Dit kader biedt niet alleen een basis voor de professional bij de uitoefening van zijn meldingsbevoegdheid, maar ook – en vooral – bescherming van de privacy van de betrokken jeugdige. Door de grondslag op basis waarvan een jeugdige aan de verwijfsindex gemeld kan worden duidelijk te verwoorden, is een melding voor de betrokken jeugdige beter te voorzien en wordt willekeur voorkomen. Artikel 2j is tijdens de behandeling in de Tweede Kamer verder aangescherpt. Het gesignaleerde risico moet daadwerkelijk een bedreiging vormen voor de ontwikkeling van de betrokken jeugdige. Een melding aan de verwijfsindex berust hiermee op een zorgvuldige afweging van de betrokken professional.

Directie Jeugd en Gezin

Ons kenmerk
DJenG/SenS-3019412

Bescherming van de privacy van de betrokken jeugdige

In het licht van de hierboven al genoemde verplichting voor gemeenten heeft u, als College, een verantwoordelijkheid voor de behandeling van verzoeken die betrokkenen op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens kunnen doen, zoals verzoeken tot inzage in en verwijfdering van hun persoonsgegevens.

Er zijn echter nog meer waarborgen ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de jeugdigen. Zo beperkt de wet de doelgroep die aan de verwijfsindex gemeld zou kunnen worden tot jeugdigen die nog geen 23 jaar oud zijn, en die – naar het oordeel van de betrokken professional – daadwerkelijk worden bedreigd door één van de in artikel 2j opgenomen risico's. Zodoende staat de inbreuk op de privacy van een jeugdige door een melding aan de verwijfsindex in verhouding tot de in de wet geformuleerde doelstelling van de verwijfsindex, namelijk het bewerkstelligen van vroegtijdige en onderlinge afstemming tussen meldingsbevoegden, opdat zij jeugdigen tijdig passende hulp, zorg of bijsturing kunnen verlenen om daadwerkelijke bedreigingen van de noodzakelijke condities voor een gezonde en veilige ontwikkeling naar volwassenheid te voorkomen, te beperken of weg te nemen.

Bovendien eist de wet voldoende technische beveiliging van de verwijfsindex en de aangesloten signaleringssystemen, om onrechtmatig gebruik te voorkomen.

Lokale signaleringssystemen

De lokale signaleringssystemen hebben geen plaats in de wet gekregen, om te voorkomen dat de verantwoordelijkheid die gemeenten daarvoor hebben, wordt ingevuld door het Rijk. Met een wettelijke verankering van deze systemen zou de vrijheid die gemeenten hebben bij de inrichting van deze systemen worden beperkt. Voor wat betreft de aansluiting op en het melden aan de verwijfsindex moet worden voldaan aan de Wet verwijfsindex risicojongeren. Voor wat betreft de verdere inrichting of uitbreiding van de lokale systemen geldt het overige wettelijke kader en daar dragen gemeenten een eigen verantwoordelijkheid voor.

Instrumenten bij de implementatie van de verwijfsindex

Om uw gemeente en de betrokken professionals te ondersteunen bij de implementatie van de verwijfsindex, heb ik enkele instrumenten laten ontwikkelen. Inmiddels zijn een brochure, een handreiking en de privacywegwijzer opgeleverd. Nog in ontwikkeling zijn een grondslagenschets over gegevensuitwisseling in samenwerkingsverbanden en een handzaam instrument over de uitwisseling van persoonsgegevens.

In de *brochure*, die u in de bijlage vindt, staat informatie voor de jeugdige en zijn ouders over wat de verwijfsindex is, wat de doelstellingen van de verwijfsindex zijn, welke gegevens worden opgeslagen, welke bewaartermijnen gelden en wat de rechten zijn van de gemelde jeugdige en zijn ouders. De brochure kan zelfstandig worden gebruikt, maar ook in aanvulling op voorlichtingsmateriaal dat in uw gemeente wellicht al is ontwikkeld. Op www.samenwerkenvoordejeugd.nl is de brochure digitaal beschikbaar en kan hij naar behoefte worden aangevraagd.

Directie Jeugd en Gezin

Ons kenmerk
DJenG/SenS-3019412

De *handreiking* voor het melden is een hulpmiddel voor de praktijk bij het toepassen van het in de wet opgenomen kader voor het melden aan de verwijfsindex. De handreiking is bedoeld om ondersteuning en richting te geven aan professionals bij het maken van een afweging om een jeugdige al dan niet te melden aan de verwijfsindex. De handreiking is in samenspraak met het veld tot stand gekomen en heeft geen juridische status of verplichtend karakter. De handreiking is digitaal beschikbaar op www.handreikingmelden.nl.

De *privacywegwijzer* is een webapplicatie die de professional helpt door de privacywetgeving. Na beantwoording van een aantal vragen geeft de applicatie een advies. Dit advies kan worden uitgeprint voor in het betreffende dossier. De privacywegwijzer biedt met name ondersteuning nadat de verwijfsindex de betrokken professionals van elkaars betrokkenheid op de hoogte heeft gesteld en zij de geboden hulp, zorg of bijsturing met elkaar willen afstemmen. De privacywegwijzer is te vinden op www.privacywegwijzer.nl.

Tenslotte

Met de verwijfsindex en de bovengenoemde ondersteunende instrumenten hebben u en de professionals in uw gemeente gereedschap in handen dat zeker zal bijdragen aan een effectievere en efficiëntere verlening van hulp, zorg en bijsturing aan jeugdigen.

Ik wens u veel succes met de toepassing van de verwijfsindex!

Met vriendelijke groet,
de Minister voor Jeugd en Gezin,

mr. A. Rouvoet